

Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ 100, офис 8 (срещу Митницата)

ЧЕСТИТА БАБА МАРТА ОТ ДЕЦАТА НА „БУРАТИНО“

ВЪЗПИТАНИЦИТЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА ПЛЕТАТ МАРТЕНИЦИ ЗА АРСЕНАЛЦИ

„Стоотици мартеници, изплетени в тематичните работилнички на фирмената детска градина „Буратино“, ще зарадват арсеналци в първия работен ден след почивката за националния празник на Република

България“, символи на Баба Марта и настъпващата пролет бяха изработени от деца, майки и татковци в специални занимания, съобразени с работното време на родителите, във всички групи на „Буратино“. Детската

от нея от три години насам детско заведение вече създава традиция в тези срещи – в него идват, за да творят заедно с децата си, все повече родители. След Коледния базар по Рождество Христово сега в „Буратино“

Бели и червени, весели, засмени, буратинчетата и техните учителки отново стягат изненада за работещите в „Арсенал“

„България“, съобщи директорката на учебното заведение Гергана Палиева. „Специална изненада очаква генералния директор на „Арсенал“ инж. Николай Ибушев, когото познаваме като изключително отзивчив към детските прояви в нашето заведение“, откъсна още завесата на събитието Палиева. Специален подарък, подготвен от детската градина, по силата на празничните традиции, ще има и за ръководителите от фирмения мениджмънт. Червено-белите ширити, помпони и други

градина ежедневно се посещава от над 140 деца – повечето от арсеналски семейства. „Идеята ни е не само да отбележим стародавната традиция на 1-ви март и да подчертаем българското в сърцата ни в дните на националния празник Трети март, но и да осъществим още една топла връзка между родители и деца точно тук, в детската градина, която искаме семействата да усещат като свой дом, за което работим целенасочено“, сподели още Гергана Палиева. Ръководеното

отново са организирани близо десет работилнички в различни дни за отделните групи. „Радостта от собственоръчно създадената красота в бяло и червено от гранки, конци и кълбета обсеби малки и големи“, споделят и учителките. Идват още каки и батковци, баби. Дори един дядо се впусна в първомартенското приключение тази година. „Искам да спя вечер тук!“, „Искам тук да живея!“ и прочие детски възкличания се чуха тези дни в „Буратино“.

На стр. 3

ИНФОРМАЦИОНЕН ПОРТАЛ ЗА КАЗАНЛЪК И РЕГИОНА

ZAKAZANLAK.BG

Обективната журналистика е тук: www.zakazanlak.bg

Орешака
Българска оцера

8 МАРТ

Приятелите на ресторант „Орешака“,
каним Ви да празнуваме най-нежния и цветен празник
8 март!
Подгответе се за незабравима музикална вечер
с DJ Динко,
добро съчетание от вкусна храна и настроение!
За резервации: 0700 70 717

147 години „Арсенал“
101 години в Казанлък

Честит 3-ти март!

Уважаеми казанлъжчани, скъпи арсеналци!

По случай Националния празник на Република България – 3-ти март, приемете сърдечни пожелания за здраве, благоденствие и успехи! Нека с общи усилия допринесем за просперитета на нашата страна, да бъдем достойни наследници на великите си предци и пример за поколенията след нас!

Честит празник!

Инж. Николай Ибушев
Генерален директор на „Арсенал“ АД
Почетен гражданин на Казанлък
Основател и ръководител на МК „Алтернативата на гражданите“

Ковем история Създаваме традиции Градим бъдеще

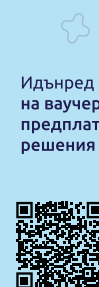
НОВО! Дигитален Ваучер Храна

Социална придобивка от ново поколение, с която работодателите мотивират служителите си, пестят време и оптимизират разходите си.

100% дигитално решение, с което служителите:

- + Плащат лесно и бързо с телефон или пластика
- + Имат достъп до мобилно приложение
- + Следят баланса и разплащанията си

Идънред България е оператор на ваучери за храна и лидер в предплатените корпоративни решения за служители.
За повече информация сканирайте QR кода или посетете:
www.edenred.bg/edenred-plus/voucher-hrana

СЕМЕЙСТВО ТОНЧЕВИ: ВСИЧКО Е ЛЮБОВ

„Много хубави години!“, възкликва Атанаска Тончева от гр. Шипка, докато си спомня първата си среща с големата арсеналска фамилия някъде далеч назад – в началото на 1970-те. Семейството за нея и съпруга ѝ Светослав е най-важното нещо на света. Те са заедно вече 52 години. Събира ги завинаги паркът на Плевен – Кайлъка. Там Атанаска получава предложението за брак само три месеца след запознанството им на изпращане на техен общ приятел на работа в Коми, АССР. И двамата са от Плевенския край, но и двамата избират да търсят бъдещето си далеч от родните град Левски и близкото му Аспарухово. Не другаде, а на цели 200 км на юг от северната равнина – в Казанлък, в „Арсенал“. Историата на северняците, открили щастието си в Розовата долина, едва ли щеше да стигне до нас, без да е разказана от Василка Панайотова, кмет на Шипка. Познава ги отдавна, говори за тях с възторг: „Тя е незряща, той е нейните очи, нейната опора, целият ѝ свят. Тя за него е цвете, вдъхновение, неговото всичко и голямата любов!“. Никак не е чудно, че в Деня на любовта, 14-и февруари, сем. Тончеви са избраната тази година семейна двойка, получила специалното внимание на местната общност в една 17-годишна традиция. Кметство Шипка и лично Василка Панайотова домакинстват топлото парти, организирано за Атанаска и Светослав и ги радват с подаръци и сърдечни пожелания. Тази щастлива история има ясно начало: „Арсенал“.

„Виновникът“ за семейната география е братът на дядото на Атанаска. Родом от Драма в Беломорието, преминал границата с каручка преди век, той се заселва в с. Енина, докато брат му избира Северна България. След едно гостува-

ните един разговор не стига, вметва Атанаска, докато брой годините назад, заедно с имената на пионерите – оръжейници на АРЛ: началниците на новите тогава цехове 180, 190, 200 и 210 – Ма-

моти и награди за Нова година, Осми март, Първи май... Новите бебета на майки от колектива се посрещат от заводските профпредседатели лично и на място пред родилното, заедно с таткото и най-близките роднини. С празни ръце не се ходи – цветята и подаръците са задължителни. Спомените са особено силни, когато иде реч за работата с руските специалисти, въвели арсеналци в сложното производство. Съветската група опознава и България – Тончева организира екскурзии, градят се приятелства. По онова време се работи отблизо с Комсомола и Партията, чиито ръководители Снежана Дичева и Александър Александров са на „първа линия“. Незаменима е подкрепата на директорите на новия обект – Стефан Шахов, после – Марко Маринов. „Много задружно се работеше!“ От хубавите моменти навремето Атанаска откроява празника, който профсъюзите организират за първото идване на новите инженери от Тула – Станил Станилов, като технолог по гилзата, Митко Дачев – по куршума, и Гриша Илиев. Производството на АРЛ се усвоява по строги правила. Сформирана е група от технологи, конструктори и технически изпълнители, следват се нормите на БДС. Атанаска е ангажирана с подготовката на инструмента. „Всички чертежи са минали през мен!“, разказва Тончева. Отговорната работа в оръжейницата и тогава изисква добро техническо образование и тя завършва двегодишния курс на казанлъшкия Механотехникум. Успоредно върви успешно и семейният живот. През 1979-а се ражда и синът Деян.

Всичко е повече от добре, докато идва Промяната на 1989-а. Тончева е вече специалист „Труд и работна заплата“. Но кризата, новите условия на работа и намаляването на обема на арсеналското производство са причина сем. Тончеви да се разделят с оръжейницата. Обаче:

Долината е техен дом
завинаги

Двамата със Светослав вече са сто процента шипченци. Не пропускат градските събития, той помага на Кметството тук с труд за празниците и в малки

ремонти с електрожена. Знаят ги. Затова сега, по големите местни празни-

съпруг. Семейството е опора. Помага и синът, който живее в Казанлък. Трите му деца са радост, без която баба и дядо не могат.

Дъщерята е в Испания. Когато я изпращат, сърцата на двамата се късат – таткото припада, но Атанаска не се дава на емоцията – вдъхва вяра на децата си, макар и тя да се страхува, че малките внучки, на шест и четири години, ще късват с България. Страховете са на празни. Всеки август младите се връщат в Шипка, не само защото при тях лятото е жежо. Пазят българското – у дома говорят майчиния си език, учат и играят български народни танци. Връзката с тях е ежедневна през социалните мрежи. „Не стоя на едно място!“, признава

Атанаска и Светослав на сватбата си преди 52 години. Сн. Семейн архив

ци за 14-и февруари, когато хората отколе зарязват лозя и винарите на двете махали се надпреварват да черпят, хората тук споделят и радостта от номинацията на сем.Тончеви. Те са специални. Не само, защото съдбата ги изпитва с трудността на живот без зрение, какъвто Атанаска води вече 20 години. А защото любовта побеждава: „Ние сме идеалната двойка: той малко не чува, аз много не виждам“, шегува се съпругата, но е сериозно, когато казва: „Светослав е златен човек!“. Той е и неин личен асистент 24/7 –365 дни в годината. Правят заедно всичко, което тя не може сама. Атанаска се справя с готвенето, дори плете. Има силен

г-жа Тончева. От 10 години тя е част от казанлъшката структура на Съюза на слепите. От 2019-а е член на Управителния му съвет. Решават разни задачи. Сега имат нужда от лаптоп, надяват се на дарение от добри приятели и щедри фирми. Но казва, че хората като нея имат нужда преди всичко от уважение, приятелство, от близост, от добра дума. Иначе, проблемите им са много, често и финансови, семейни.

Най боли самотата у човека със специални потребности. Но Атанаска и Светослав са му намерили начина. Тя различа и на книгите, слуша аудиокниги. Компютърът с програми за незрящи ѝ помага много. Така тя „чете“ през гласа на транслейтър.

Светослав и Атанаска Тончеви от Шипка са тазгодишната дългогодишна семейна двойка, отличена от Кметството на града в Деня на любовта

не тук Атанаска и Светослав решават да се преместят в Розовата долина, научавайки, че „Арсенал“ търси работници и плаща добре. Избират красотата и чистия въздух на Шипка за новия си дом. Купуват парцел, строят къща. С тях е шерката Силвия, родена през 1973-та. Съпругът започва като електроженист в Завод 8, жена му открива перспективата си в Завод 2, после – в Завод 3. Годината е 1978-а и оръжейницата е в разцвет. Слага се началото на АРЛ, ядро на производството и днес. Автоматичните роторни линии са мястото, където Атанаска оставя много от себе си: „Работихме много. Свършихме много. Бяхме по на 20 години!“, усмихва се на спомените тя днес, докато споменава Автономната Република на Любовта, както кръщават арсеналци това, населено тогава предимно с младежи, място. За споме-

ньо Димитров, Стефан Бобчев, Грозьо Грозев и Ангел Миленков.

Всичко започва „на гола поляна“. Строят се цехове, оборудват се, идват 42-ма съветски специализисти за усвояването на производството, което ще подобри значително ефективността на работата по куршума и гилзата. И сега работят машините, които поставихме през 1980-та, радва се Атанаска. С колеги от там тя вече не контактува, повечето не са от нейното време. Но:

Приятелите ветерани –
много!

Тончева е първият профсъюзен председател на АРЛ. Три години движи цялата обществена работа – посреща нови работници и инженери, изпраща пенсионери, раздава подаръци, гра-

На чаша чай при кмета Василка Панайотова.
Сн. Кметство Шипка

дух, личи от всяка нейна дума. Тя не вижда с очи, но вижда с ума и сърцето, с ръцете си и с очите на своя

С него ще чуе и този текст на „Трибуна Арсенал“.

Диана Рамналиева

От стр. 1

ЧЕСТИТА БАБА МАРТА ОТ ДЕЦАТА НА „БУРАТИНО“

На 4-ти март малчуганите, заедно със своите учители, ще посрещат на портала в народни носии хилядите арсеналци. Материалите за мартеничките се осигуряват от семействата, които разнообразява традиционната изработка с допълнения от съвременни акценти – цветенца, топчета, мъниста, сърчица...

Освен съпреживяване и приобщаване към детската градина с идеята децата да идват тук без никакъв стрес, работилничките имат и познавателна цел. Чрез тях децата научават от своите

Цялата детска градина е „на крак“, за да посрещне Баба Марта. В творческите работилници се включиха и родителите на децата

Традициите оживяват в ДГ „Буратино“

учителки непознати за тях страни от родния бит и култура назад във времето. Старите технологии, като преденето на ръка с хурка, вретено и чекрък, чрез подобни инициативи стават по-близки на децата в новия технологичен свят, обясняват преподавателите.

С ръчно изработените мартеници малчуганите, придружени от учителките си, ще посетят служителите в администрацията, ЕИЦ, работещите в „Обществено хранене“ и на други места в „Арсенал“, достъпни за малките.

Диана Рамналиева

ДУАЛНОТО ОБУЧЕНИЕ В СТАРОЗАГОРСКА ОБЛАСТ – ТРУДНОСТИ И УСПЕХИ

Връзката между образованието и бизнеса е изключително важна за устойчивото развитие на икономиката и обществото, вкл. и на регионално ниво. С това разбирание Бюрото по труда, Регионалното управление на образованието и Търговско-промишлената палата в Стара Загора с подкрепата на Областната управа и Комисията по заетост към Областния съвет за развитие създадоха работна група. Идеята е тя да иницира срещи с участието на професионални гимназии и работодатели от Старозагорска област в различни сфери на икономиката. С убеждението, че е необходимо образователните институции да предоставят знания и умения, които са

в съответствие с нуждите на бизнеса, крайната цел е да се предлага на вниманието на министъра на образованието и науката балансиран план-прием в средното образование. Този прием да е съобразен с училищната мрежа в областта и едновременно с това да подготвя кадри, адаптирани към пазара на труда и нуждите на бизнеса в региона.

Първата от поредицата работни срещи се проведе на 19 февруари в две направления – „Машиностроене, металообработване и металургия“ и „Електротехника и енергетика“, с участието на фирми и учебни заведения.

„Арсенал“ АД бе представен от инж. Владимир Чучумишев, ръководител-направление „Образование, квалификация и кариерно развитие“.

Участниците споделиха, че дуалното обучение предлага много предимства, но у нас то е изправено и пред редица трудности и предизвикателства. Липсва ефективна комуникация между различните страни в процеса на обучение и това води до проблеми при реализацията на самото обучение. Сложна е координацията между образователните институции и предприятията, което налага значителни усилия за синхронизация на учебните програми и работните графици. Всичко това е съпътствано от недостатъчно развита регулаторна рамка, което затруднява прилагането на дуалното обучение. Липсата на достатъчно квалифицирани ментори и наставници влияе негативно на качеството на практическото обучение. Фирмите се сблъскват с допълнителни разходи за обучение и надзор на учениците, което не ги мотивира за участие в такова обучение. Стои проблемът и с ангажираността и мотивацията на обучаваните (и техните родители), поради липса на интерес към дадена професия или страх от неуспех, което води до отсъствия и липса на дисциплина. Често проблем са и изградените в обществото социални стереотипи за определени професии.

Старозагорска област е първата, в която стартира дуалното обучение и има добри примери за успешни партньорства между училището и бизнеса. За ползотворното сътрудничество между „Арсенал“ АД и Професионална гимназия „Иван Хаджиев“ – Казанлък, споделиха инж. Владимир Чучумишев от дружеството и Георги Даскалов, директор на училището пионер в дуалното обучение в областта. Инж. Чучумишев разказа за началото – как гимназията е поела инициативата, поканила партньори и казанлъшкият бизнес се е отзовал. Сподели, че тясно сътрудничество, добрата и постоянна координация между участниците не само са развили общата дейност, но и са повишили доста авторитета на гимназията. Той сподели и за проблемите, които все още не са решени, и пое ангажимент заедно с партньорите да ги обобщят и декларират наново пред участващите в срещата институции заедно с добрите казанлъшки инициативи. Особено внимание обърна на системното отразяване на добри практики в дуалното образование, както в регионалните медии, така и в регионалните институции.

В първата работна среща участваха „Арсенал“ АД и ПГ „Иван Хаджиев“

НОВИТЕ ЕЛЕКТРОБУСИ ПОЕМАТ ПОВЕЧЕТО МЕЖДУСЕЛИЩНИ ЛИНИИ

12 нови електробуса и шест зарядни станции са осигурени по втория етап от проекта „Екообразна мобилност“, който съвместно осъществяват Община Казанлък и Община Павел баня. Предстои регистрацията на превозните средства и изпълнението на още няколко допълнителни мерки, заложили в него – актуализирането на информационната система за управление на общинския транспорт, монтирането на зарядните станции, обезопасяването на шест от важните градски кръстовища чрез поставянето на нова хоризонтална маркировка и LED осветление, поставянето на тактилни плочки по тротоарите и необходимата знакова сигнализация. Изборът на кръстовищата е направен след консултации с РУ-Казанлък, определени са най-натоварените и рисковите кръстовища в града, сред които в района на Съдебната палата, ОУ „Н. Вапцаров“ и др.

„С реализирането на проекта се изпълняват няколко основни цели, - заяви кметът на община Казанлък Галина Стоянова. - От 30 януари и междуградските линии са поети от общинския превозвач „Балканинвест“ ЕООД. Дружеството ще осигури екологичен, тих, удобен и редовен транспорт за всички жители на общината. Успешното включване в проекта на Община Павел баня дава възможност за усвояване на добрата практика на казанлъшка община, която ще има своето естествено развитие и в бъдещи проекти между двата съседни общински центъра“.

Сега в Павел баня ще имат три електробуса и две зарядни станции, а екотранспортът ще обслужва линията Осетеново-Павел баня-Казанлък.

„Това е много важна за жителите на общината ни дестинация, тъй като много административни услуги, ползвани от тях, се извършват в Казанлък, - заяви зам.-кметът на Павел баня Милена Кавръкова и добави: - Участието в проекта ни даде шанс и ние, като малка община, да имаме модерен и екологичен транспорт“.

„Деветте нови електробуса ще обслужват междуселищните линии в Казанлъшко, без четири високопланински села – Ясеново, Средногорско, Горно Изворово и Горно Черковище, като до тях пътниците ще бъдат превозвани с дизелови автобуси“, заяви управителят на общинската фирма превозвач Николай Стойнов.

„Екообразна мобилност“ се финансира по линия на „Механизъм за възстановяване и устойчивост“. По втория етап са привлечени над 8,3 милиона лева, от които най-голям е дялът на европейското финансиране – повече от 6,25 милиона лева, малко над 18 000 е националното финансиране, а останалите средства са осигурени от двете общини партньори. С неговата реализация администрацията в Казанлък се надява да се увеличи пътуващите с градския транспорт и да се подобри качеството на общественя превоз и екологията в района.

Новите електробуси

Димитър Бахчеванов

„АРСЕНАЛ“ АД

Местоположение: гр. Казанлък
Тип на заетост: Пълен работен ден

Ние, „АРСЕНАЛ“ АД, търсим мотивирани и талантиви електрончии, които да се присъединят към екипа ни. Ние сме отворени към кандидати от всички нива на опит, които могат да демонстрират умения за разработване на схеми и печатни платки.

Образование и квалификация:

• Висше образование: електроника, електронно-изчислителна техника, мехатроника.

Допълнителни изисквания:

• Опит в разработване на схеми и печатни платки, умение за работа с приложен софтуер за разработване на схеми и печатни платки

Личностни качества:

• Отлични аналитични умения и способност за решаване на проблеми.
• Добри комуникативни умения, лоялност, отговорност и способност за работа в екип.
• Способност да работите със срокове и да се справяте с множество задачи едновременно.
• Поддържане на документацията за разработените приложения.

Предимства:

• Добра компютърна грамотност, познания в програмни езици и технологии
• Владее на английски език
• Възраст от 22 до 55 години.

Ако смятате, че отговаряте на изискванията и искате да се присъедините към нашия екип, моля, изпратете своето CV и мотивационно писмо на адрес: kadri@arsenal-bg.com

Лице за контакт:

Росен Русев, Направление „Автоматизация на инженерните процеси“

Тел: +359885397096 ; +359898423265

**Предлага работа за
ЕЛЕКТРОНЧИК****„Арсенал“ АД**

Предлага работа за

**ИНЖЕНЕР ХИМИЧЕСКИ ПРОЦЕСИ
В ЗАВОД 4****ЗАДЪЛЖЕНИЯ:**

1. Разработва нови технологии и подобрява съществуващите, с цел увеличаване на производителността на труда и намаляване на разходите на основни и спомагателни материали, ел. енергия и др., оказващи влияние на качеството и себестойността на произвежданата продукция в областта на корозионната защита на готовата продукция съобразно изискванията на нормативно техническите документи;
2. Постоянно контролира качеството на различните покрития и консервация на корозионна защита, обуславящи пригодността на готовата продукция за удовлетворяване на изискванията в съответствие с предназначението ѝ;
3. Извършва необходимите разчети за химикали и другите материали, необходими за изпълнение на утвърдените технологии и оформя съответната документация и ги представя за утвърждаване по съответния ред;
4. Анализира и систематизира получените резултати от измервания и изпитване на готовата продукция и информира за тях ръководителя на отдела;
5. Участва при разработването и внедряването на нормативно техническите документи за използваните в производството суровини и материали, както и при установяване на разходните норми и допустимия брак в производството;
6. Анализира произтичащите от качествата на суровините и материалите и от съблюдавания технологичен режим причини за допуснатия брак и дава предложения за тяхното отстраняване;
7. Участва в приемателните комисии при извършване на ремонти на оборудването и съоръженията и дава мнения относно качеството на извършваните ремонти;
8. Провежда текущ контрол по състоянието на технологичното оборудване и уведомява ръководителя на отдела за установени нередности;
9. Участва при съставянето на актове и протоколи за качеството на материалите и за допуснатия в производството брак и ги подписва.

**НЕОБХОДИМА КОМПЕТЕНТНОСТ ЗА
ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЛЪЖНОСТТА**

1. Да знае техническата и технологичната документация на производството;
2. Да знае нормативните актове и вътрешните инструкции, определящи изискванията за качествените параметри на готовите изделия;
3. Да знае реда и изискванията за извършване на химико-физическите измервания, анализи и изпитвания в хода на производството;
4. Да знае стандартите, нормативите и други изисквания за оформяне на резултатите от извършените химически изследвания и анализи.

**ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА
ДЛЪЖНОСТТА**

1. Висше образование, специалност „Химия“;
2. Стаж по специалността – 1 година;
3. Да познава нормативните актове, свързани с българските държавни стандарти.

Работещите в „Арсенал“ ползват всички придобивки от социалната програма на дружеството, включително ежемесечните ваучери за храна, празничните бонуси и бонусите към работната заплата.

Желаещите да кандидатстват могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД: www.arsenal-bg.com/kadri, да ги получат от Офис № 1 „Пропуски“ на Централния портал на дружеството в Казанлък бул. „Розова долина“ № 100 или в Офиса на „Арсенал“ АД в Стара Загора – бул. „Цар Симеон Велики“ № 118.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com или подадени в посочените офиси в Казанлък и Стара Загора.

Всички позиции, за които „Арсенал“ АД търси работници и специалисти, са публикувани на фирмения сайт:

<https://www.arsenal-bg.com/jobs>.

Тел. за контакти: 0882987799; 0882987754; 0431/57747; e-mail: kadri@arsenal-bg.com

„АРСЕНАЛ“ АД

Местоположение: гр. Казанлък.

Тип на заетост: Пълен работен ден /на смени/

Ние, „Арсенал“ АД, търсим мотивирани хора, които да се присъединят към екипа ни. Ние сме отворени към кандидати от всички нива на опит, които могат да демонстрират умения за безком-промисност и работа в екип.

Образование и квалификация:

- Средно образование.

Допълнителни изисквания:

- Кандидатът да е български гражданин и да не е осъждан.

Личностни качества:

- Аналитични умения и способност за решаване на проблеми;
- Добри комуникативни умения, лоялност, отговорност и способност за работа в екип;
- Способност да работите със срокове и да се справяте с множество задачи едновременно.

Предимства:

- Притежаване на разрешително за носене на оръжие;
- Кандидатът да е работил в системата на МО и МВР.

Лице за контакт:

Емил Симеонов, ръководител на отдел „Охрана“; тел.: 0884/604 490

**Предлага работа за
ОХРАНИТЕЛ****„Арсенал“ АД – Казанлък****ТЪРСИ ДА НАЗНАЧИ ЗА НУЖДИТЕ НА ЗАВОД 6**

следните работници и специалисти:

Стругар – 6 души, необходимо образование – средно, необходими умения – самостоятелна работа;

Фрезист – 2 души, средно образование, самостоятелна работа;

Шлайфист - кръгъл шлайф – 4 души, средно образование, самостоятелна работа;

Координатчик – 2 души, средно образование, самостоятелна работа;

Шлосер - инструменталчик – 2 души, средно образование, самостоятелна работа;

Заточник - режещ инструмент – 2 души, средно образование, самостоятелна работа;

Технолог – 2 души, висше образование, самостоятелна работа.

Инж. Ивайло Арнаудов, директор на Завод 6,

тел. 0885 079187

ТЪРСИ ДА НАЗНАЧИ ЗА НУЖДИТЕ НА ЗАВОД 12

следните работници и специалисти:

Началник-цех ВиК – 1 човек, необходимо образование – средно/висше, необходими умения – по длъжностна характеристика;

Заместник-ръководител, обособено производство ВиК – 1 човек, средно/висше образование, по длъжностна характеристика;

Инженер ВиК – 2 души, висше образование, по длъжностна характеристика.

Срок за набиране на кандидати за посочените позиции – 01.05.2025 г.

Инж. Кънчо Крачанов, директор на Завод 12,
тел. 0885 079202

ОСИГУРЯВАМЕ НА ВСЕКИ НАШ КЛИЕНТ ПРОФЕСИОНАЛНО УПРАВЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА МУ ЗА ПЕНСИЯ

Интервю с г-н Георги Тодоров, Изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Пенсионноосигурително акционерно дружество „ЦКБ-Сила“

Георги Тодоров е изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Пенсионноосигурително акционерно дружество (ПОАД) „ЦКБ-Сила“ от м. май 2008 г. Член е на Управителния съвет на Българска асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване, където е Председател на Комитета по информационни технологии. Участва активно в обсъждането и подготовката на всички законодателни изменения, свързани с осигурителното законодателство. Отличен е с персонален приз „За цялостен принос в развитието на българското осигуряване“.

Георги Тодоров е роден във Велико Търново, където завършва Природо-математическа гимназия „Васил Друмев“. Дипломиран инженер, магистър по електроника и автоматика в Технически университет – София; магистър от Университет за национално и световно стопанство – София.

- Г-н Тодоров, бихте ли представили дейността на Пенсионноосигурително акционерно дружество „ЦКБ-Сила“?

- ПОАД „ЦКБ-Сила“ е създадено през февруари 1994 г. и е първото на пазара на допълнително пенсионно осигуряване в Република България. До 2000 г. управлява само Доброволен пенсионен фонд. Сред акционерите са и много синдикални федерации от КНСБ – сред тях и НСФ „Метал-Електро“. С приемането на Кодекса за социално осигуряване (КСО) през 2000 г., Дружеството получава лиценз да извършва пенсионна дейност и разрешение да управлява Универсален, Професионален и Доброволен пенсионен фонд.

Какво трябва да се знае най-общо за законовата уредба на пенсионноосигурителните дружества: самото дружество (в случая ПОАД „ЦКБ-Сила“) е отделно юридическо лице от трите фонда, които от своя страна също са отделни юридически лица – тоест активите на фондовете са независими и отделени от активите на дружеството. За да осъществява дейност по пенсионно осигуряване, съответното дружество трябва да получи лиценз от Комисията за финансов надзор (КФН) и това е единственият предмет на дейност.

В Универсалните фондове се осигуряват всички работещи (които подлежат на осигуряване) в страната, родени след 31.12.1959 г. При навършване на възраст (само на възраст) за пенсиониране по чл.68 от КСО, лицата придобиват право - в зависимост от натрупаната сума, за допълнителна пожизнена пенсия, допълнително разсрочено плащане или еднократно такова.

В Професионалните пенсионни фондове се осигуряват

всички лица, работещи при условията на първа или втора категория труд. От този фонд осигурените лица могат да получат срочна професионална пенсия или да изтеглят натрупаните средства наведнъж, ако не са упражнили правото си на ранно пенсиониране и вече са пенсионери от НОИ.

В Доброволния фонд може да се осигурява всяко лице, навършило 16 години. Вноските се правят от името и за сметка на лицето, като вноската до 10% от облагаемия доход намалява данъчната основа (това е данъчно облекчение за лицата – върху тази вноската не плащат данък); вноски може да прави и работодателят в полза на своите служители. Сумите се натрупват и формират т.н. трети стълб на пенсионната система. Основната цел е получаване на трета допълнителна пенсия – правото възниква 5 години по-рано от правото на пенсия от Универсалния фонд. Натрупаната сума може да се изтегли и наведнъж. Средствата, получени от управление на личните вноски, могат да се теглят по всяко време, като, ако лицето е по-младо от посочената по-горе възраст и не е пенсионер, връща данъчното облекчение, което е ползвало.

Към 31.01.2025 г. общо управляваните във фондовете „ЦКБ-Сила“ активи възлизат на почти 2,5 млрд. лева.

- В началото на януари ПОАД „ЦКБ-Сила“ публикува данни за доходността на дружеството за 2024 г. Бихте ли казали как точно означава това?

- Моделът на допълнителното пенсионно осигуряване в България е изграден на капиталово покривен принцип. Това означава, че постъпилите средства в управляваните от Дружеството фондове се инвестират на финансовите па-

зари, като се реализира доходност. Плащанията към лицата, когато настъпи осигурителен случай, зависят, освен от натрупаните средства, и от реализираната доходност от управлението им при съответното ниво на инвестиционен риск. Дружеството публикува периодично данни за постигнатата доходност и риск по години за всеки управляван фонд и всяко лице може да се запознае с тези данни от електронната ни страница: www.ccb-sila.com.

През 2024 г., смея да твърдя, че постигнахме доходност, съответстваща на поставените ни цели.

- Кой може да стане Ваш клиент – има ли значение каква е неговата възраст, звание, професионална сфера на работа, доходни?

- Всяко лице, което работи или е работило, и е родено след 31.12.1959 г., може да стане наш клиент – член на УПФ „ЦКБ-Сила“, като подаде заявление.

В Професионален пенсионен фонд се осигуряват лицата, работещи в условията на I и II категория труд. Участието също става с подаване на заявление.

В Доброволен пенсионен фонд може да участва всяко физическо лице, навършило 16 години. Условието за участие и ползване на средствата от фонда са по-либерални спрямо тези в ППФ и УПФ. Доброволното осигуряване допълва задължителния модел на осигуряване, като има за цел да осигури допълнителен заместват доход на лицата, след като навършат пенсионна възраст, а също не и до 5 години преди това.

Всеки, който не иска да попадне в положението на днешните пенсионери, следва да се осигурява и за допълнителна доброволна пенсия.

- Обяснете какви са предимствата на всеки един от фондовете Доброволен пенсионен фонд; Професионален пенсионен фонд; Универсален пенсионен фонд на ПОАД „ЦКБ-Сила“ пред тези на други пенсионноосигурителни дружества.

- Предимствата могат да бъдат обобщени в две посоки. На първо място, това са постигнатите резултати. От изнесените данни за доходността на сайта на Комисията за финансов надзор може ясно да се видят резултатите, както за последните години, така и за дълъг период – 10, 15, 20 години. Така например, от всеобщоизвестното на дяловете постигнатата номинална доходност при

управление на средствата за периода от 01.07.2004 г. до 31.12.2024 г. на фондовете „ЦКБ-Сила“ е ДПФ: 138.52%, ППФ: 132.58%, УПФ: 133.17%, при избрано относително ниско ниво на риск и в съответствие с инвестиционните политики на отделните фондове. Или като средна геометрична доходност, за периода това е почти 4% на година!

На второ място, това е компетентността и отношението, което получават осигурените лица във фондовете „ЦКБ-Сила“. Със съдействието и на синдикалната организация на КНСБ в „Арсенал“ се стремим да бъдем максимално полезни на всяко наше осигурено лице, да оказваме помощ, както за особеностите в задължителното осигуряване, така и за предимствата и ползите от доброволното осигуряване. Тук е мястото да отбележа, че доста работници и служители на „Арсенал“ са упражнявали категория труд, но не са се пенсионирали „ранно“ от НОИ, и за

съдействие на всеки служител с разяснения какви са правата му и как може да се възползва от осигуряването си във всеки един етап от жизнения му цикъл.

- Как стои въпросът с пенсионери, които все още работят – могат ли да се възползват от Вашите фондове и под каква форма, ако вече получават пенсия от НОИ?

- Правото на пенсиониране от УПФ се придобива само на основание навършена възраст по чл. 68 от КСО. Вие преценявате кога да се пенсионира от УПФ след навършване на изискуемата възраст, като пенсионирането от първи стълб (НОИ) не поражда задължение за пенсиониране в УПФ и обратно.

Ако сте пенсионер в УПФ и продължавате да работите, получавате нови осигурителни вноски в УПФ, които можете да изтеглите или да увеличите пенсионното си плащане. (Разбира се, такива вноски не постъпват, ако преди това сте избрали да прехвърлите натрупаните суми от УПФ към НОИ).

- Какви са основните инвестиции на фондовете, управлявани от ПОАД „ЦКБ-Сила“, и какви са очакванията за 2025 г.?

- Инвестициите във фондовете, които управлява „ЦКБ-Сила“, са сред разрешените от Кодекса за социално осигуряване. Инвестирали сме средствата на управляваните фондове, както на българския фондов пазар, така и на Европейските финансови пазари и на финансовите пазари на трети страни, напр. САЩ. Имаме и малък процент нефинансови активи, които историята показва, че са убежище при финансови кризи. Разпределението на инвестициите между държавни ценни книжа, корпоративни дългови ценни книжа и финансови активи с променлив доход зависи от дългосрочните ни виждания за развитието на финансовите пазари, като си поставяме инвестиционни цели, които да обезпечат реализирането на доходност за лицата, като се поема умерен инвестиционен риск.

Според вида на фонда определяме и видовете активи, в които инвестираме, така например във фондовете за плащания на пожизнени пенсии и разсрочени плащания се инвестират изключително в държавни дългови книжа с ниско волатилни колебания в пазарните цени, така че да защитим в максимална степен средствата на нашите клиенти, които вече получават пенсионни плащания. Конкретните инвестиции на фондовете могат да се видят на електронната ни страница.

- Благодаря Ви!

Интервю на
Юлия Младенова

На церемония по връчване на най-престижните годишни награди в застрахователния и пенсионноосигурителния сектор за 2022 г. Георги Тодоров получи приза „За цялостен принос в развитието на българското осигуряване“ от Лазар Лазаров, тогавашен министър на труда и социалната политика

КОСТАДИНКА БОНЕВА ОТ 1/293: ЗАВЪРШВАМ ДЕНЯ СИ С КНИГА

Рано всяка сутрин тя тръгва от Дунавци за „Арсенал“, шофирайки семейния автомобил. Фрезист е в 1/293 с бригаден ръководител Стайко Димитров. Напоследък работи повече на преса. „Не ми тежи

и цвет товарищей нет“. Затова решава да преобърне на 180 градуса професионалните си занимания и през 2004 година постъпва в „Арсенал“. Харесва от самото начало работата на машиностроител. Всичко е

разписано точно и ясно, какво трябва да се изработи, на какви изисквания да отговаря детайлът, при какви условия се приема и т.н. Няма недоволни хора, има лична отговорност, концентрация, спазване на технологията и сръчност. А Костадинка притежава всички тези качества, затова работата ѝ спори и ѝ носи удовлетворение. И не само

работата, напротив – много ми е интересно, изработваме различни детайли“, казва Костадинка Бонева и се усмихва с искреността на дете. Веднага си личи, че това мъжко момиче се справя с тежките, като че ли повече прилягащи на силния пол, професии и трудът ѝ носи удовлетворение.

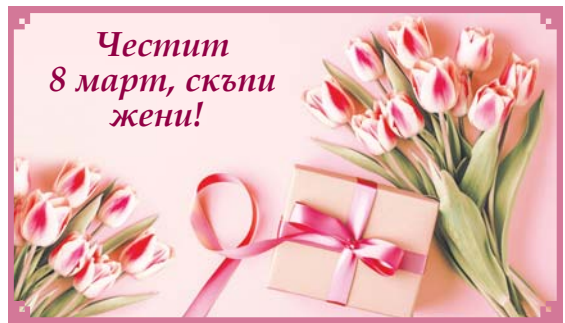
Костадинка Бонева е от Дунавци, където живее със семейството си и днес. Завършила е ОУ „Никола Вапцаров“, а след него – Гимназията по хранително-вкусова промишленост в Павел баня, днес Професионална гимназия по ресторантьорство и хотелиерство. По професия е готвач – хубава и интересна работа, но бързо разбира истината, която се съдържа в максимата: „На вкус

и цвет товарищей нет“. Затова решава да преобърне на 180 градуса професионалните си занимания и през 2004 година постъпва в „Арсенал“. Харесва от самото начало работата на машиностроител. Всичко е разписано точно и ясно, какво трябва да се изработи, на какви изисквания да отговаря детайлът, при какви условия се приема и т.н. Няма недоволни хора, има лична отговорност, концентрация, спазване на технологията и сръчност. А Костадинка притежава всички тези качества, затова работата ѝ спори и ѝ носи удовлетворение. И не само

ратино“.

„Ние сме четири поколения арсеналци“, споделя жената, която през деня работи на пресите, след работно време се грижи за градината и за животните, които отглежда семейството на село, а вечер се потапя в необятната вселена на книгите.

Книгите! Те правят Костадинка Бонева различна от нейните връстници още в ранните детски години. „Баща ми е бил учител и той ме научи да чета още от детската градина, – разказва Костадинка. – В първи клас четях гладко. От детството ми остана любовта към четенето, то е в кръвта ми!“ Като ученичка в малките класове прочела трилогията „Синовете на Великата мечка“, като единия том прочела за една нощ – само за толкова време ѝ дали книгата от библиотеката. Пак като ученичка получила за Нова година подарък от своя баща – томовете на романа „Блокада“ – за блокадата на Ленинград по време на Втората световна война. „Родителите ми заедно с наши близки и приятели празнуваха Нова година, а аз четях, – спомня си днес една от най-ревностните читателки на фирмената художествена библиотека и споделя младешките си наблюдения за житейските превратности. – Много ме впечатли това, как обикновени хора израстват, закаляват се, проявяват героизъм, а други – уж поинтелигентни и по-образовани, стават предатели“. И допълва: „И до днес чета много. Обичам книги, в които се разказва за хора борбени, хора, които не се предават пред трудностите, приемат предизвикателствата и се борят до последно. Например, романът „Като мълнии“ на Даниел Стийл, който

прочетох наскоро, в който е показана силата на човешкия дух чрез главната героиня – болна от рак адвокатка, която успява да се пребори с болеста...“. Родена в зодия „Водолей“, Костадинка носи духовното в себе си и от космическия си знак, и от възпитаната от нейния баща в най-ранно детство обич към словото. След работата на пресите, след домашните задачи в градината, където семейството отглежда био зеленчуци, и грижата за животните, за които помага и майка ѝ, идва най-очакваната част от деня – книгата. Веднага, щом приключи с ежедневните задължения, тя грабва поредния роман, за да си почине. Не гледа ТВ-сапунки, нито риалити шоу, книгата е това, което ѝ дава спокойствие, пренася я в свят, рисуван от изяществото на думите и от нейното въображение. Обича заплетени криминални истории, фантастика, исторически книги, особено любими са ѝ романите от поредицата „Асеновци“ на Фани Попова-Мутаfoва. „С книгите си почивам. Но и те ме научава, че

дори и да стигне до дъното, човек трябва да има сили да се отласне и да продължи напред,

– казва днес Костадинка Бонева. – Всички преживяваме тежки моменти, но трябва да имаме сили да се борим и да продължим напред“. На обич към книгите Костадинка учи и

по-големия си внук – 5-годишният Мартин, който познава буквите и прави първите си стъпки в четенето. После рече ще дойде на Кристиан, защото в това семейство любовта към словото се предава като генетичен код.

Втората страст на арсеналката от 1/293 са цветята – отглежда ги в къщата си в Дунавци, но и се стреми да посещава места в България, славещи се с цветно разнообразие и богатство. Такава е Ботаническата градина в Балчик, такова е невероятното и малко познато село Долене, на 20-ина километра от Петрич, превърнато в приказна градина с над 7000 стръка цветя. Задружни в работата и в отидка, семейство Боневи обикаля България, като предпочитанията са изцяло към исторически забележителности и природни феномени. Родопа планина, екопътеките, пещерите „Ухловица“ в община Смолян и „Венеца“ във Видинско, Ивановските скални манастири до Русе, Средновековната крепост край Ловеч, старите столици Плиска, Преслав... Това са все места, които всеки българин трябва да посети, смята Костадинка. И докато очаква пролетта, за да тръгне семейството на любимите си опознвателни пътешествия из България, тя посещава към поредния роман за силни и волеви хора, от които можеш да научиш още един житейски урок.

Юлия Младенова

БЪЛГАРСКИ МАРТЕНИЦИ „НАДНИЧАТ“ ОТ ЯПОНСКИТЕ УЧЕБНИЦИ

В Япония в учебниците по изобразително изкуство за 8 и 9 клас са представени и българските мартеници. В тях пише (надписа на снимката), че мартениците са ръчноизработени амулети от червен и бял конец, които се подаряват през пролетта на най-близките хора за здраве и късмет през цялата година. Десет преподаватели по изобразително изкуство се събират в Киото, за да чут интересни факти за България, да се научат да изработват българските Пижо и Пенда и да знаят какво символизират те, като по този начин японските деца да се докоснат до нашата страна. В инициативата се включват

българката Боряна Фукуто (наша сънародничка, омъжена в Страната на из-

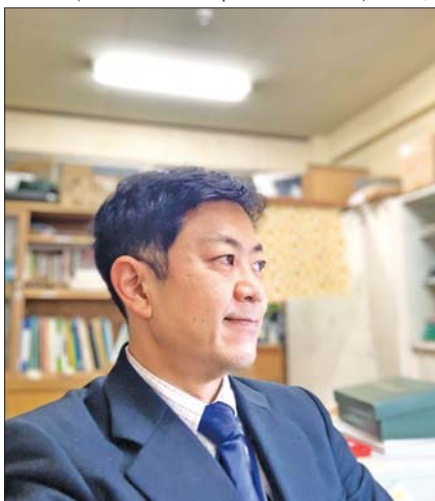
доброволец у нас през 90-те години към Японската агенция за международно развитие „Джайка“. Няколко години той е работил в радневския археологически музей „Марица изток“, като от тогава до днес остава голям приятел на България.

Тайчи Секино е родом от град Кятакушо, провинция Фукуока, на най-южния остров от японския архипелаг – Киюшу. От много години живее и работи в старата столица Киото, административен център на едноименната провинция на най-големия остров Хоншу.

„Японците са отворени към чужди култури и са много любознателни, а с България

имат, според мен, и силна духовна връзка. Не само

и институциите, които са в листата ми в този про-

Тайчи Секино

(гряващото слънце) и Тайчи Секино, който е бил

Българските мартеници присъстват в японските учебници

аз, но и други мои сънародници, които са били в страната ви, са доказателството за това, – споделя Секино. – Навремето сам избрах страната, в която да отида като доброволец, в България имам много и верни приятели. Поддържам специален профил в социалните мрежи за връзка с тях. Над сто са хората

фил. В моята родина винаги участвам с удоволствие във всички мероприятия, които са свързани по някакъв начин с България. И аз отбелязвам 3 март, 24 май, Баба Марта и други празници и не пропускам да ги споделя с моите български приятели“.

Димитър Бахчеванов

Чудомирови празници'2025: ПЪСТРА ПАЛИТРА ОТ СЪБИТИЯ

34 са събитията, заложи в програмата на 31-вите Чудомирови празници, които по традиция започват на 25 март,

седател Борис Кърчев, и Литературно-художествен музей „Чудомир“ с директор Добрин Матова.

Част от изложбата от творби на Чудомир, подредена в едноименния музей

Благовещение – рождената дата на Димитър Чорбаджийски – Чудомир, и завършват на 1 април – Денят на хумора и шегата. Това съобщиха организаторите на празниците от Фондация „Чудомир“, представявана от нейния пред-

седател Борис Кърчев, и Литературно-художествен музей „Чудомир“ с директор Добрин Матова. Седем литературни премиери, 5 концерта, 4 театрални постановки, 6 изложби, творчески ателиета, конкурси за деца, Училище за карикатура, Национална научна конференция с над 15 доклада – това са част от културните събития,

които ще бъдат поднесени на казанлъчани и гостите на града в седмицата на Чудомир. „Пощенска кутия за приказки“ е големият литературен проект, в който известни личности като Гери Турийска, Любен Дилов, певицата ИРРА, Ясен Козев ще четат разкази пред деца и подрастващи. Осмото издание на Училище за карикатура, чиито основи положиха двама казанлъчани – скулпторът Николай Фитков и журналистът Дечко Николов, тази година ще бъде на актуалната тема за изкуствения интелект.

В първия ден на празниците ще бъде връчена 56-ата награда на името на Димитър Чорбаджийски за къс хумористичен разказ, публикуван във в. „Същел“. А в последния ден се очаква победителят в „Комедийният хит на сезона“ – това е 22-рото издание на конкурса за театрална постановка.

Председателят на Управителния съвет на фондация „Чудомир“ Борис Кърчев съобщи, че бюджетът на фондацията е 62 100 лева. От тях 20 000 лева са средства от общинския бюджет за Чудомировите празници, 37 100 лева са приходите

от продажба на билети за театралните постановки и 5000 лева са от дарения. Очаква се билетите за театралните спектакли тази година да са между

Борис Кърчев съобщи, че настоящият мандат на Управителния съвет на фондацията е изтекъл, а той, като негов председател, е заемал поста

Борис Кърчев и Добрин Матова представят предстоящите Чудомирови празници в Казанлък

20 и 30 лева. Със средствата фондацията финансира събития, като през 2024 година те са общо 76 – освен Чудомировите празници, тук влизат още издаване на книги и сборници, срещи с творци и др.

три мандата – общо 9 години. Затова намеренията му са да се оттегли от позицията, но да продължи да работи за популяризиране творчеството на Чудомир.

Юлия Младенова

Проф. Пенчев подготвя книги за българските предприемачи

Най-новата книга на известния историк, родом от Казанлък, „Ако Адам Смит беше жив“ ще бъде представена в Литературно-художествен музей „Чудомир“ по време на Чудомирови празници '2025

През януари тази година проф. Пенчо Пенчев издаде последната си, към този момент, книга със заглавие „Ако Адам Смит беше жив“. Самият той нарича новото издание „книжка с картинки“ – заради интересните илюстрации. По традиция казанлъчанинът, който е преподавател по Стопанска история, История на икономическите теории и Сравнителна политическа икономия в УНСС, ще представи новата си книга и в родния си град по време на тагзигодишните Чудомирови празници. Миналата година в музея на Чудомир, пак по време на празниците, той представи своята „Стопанска история на България 1879–2008“, която е единственото изследване у нас, включващо периода от Освобождението почти до наши дни.

Проф. Пенчо Пенчев има седем книги, освен тези, създадени в съавторство, и едно издание, отпечатано на английски език. Той продължава и работата си по следващото си изследване – за делото на българските предприемачи. Замисълът е естествено развитие на първата му научна публикация, посветена на казанлъшката фамилия Папазови.

– Как стана така, че книгата за Адам Смит изпревари тази за българските предприемачи?

– Работих по двете теми успоредно, заедно с други изследвания, с които се занимавам.

икономист, но едновременно и морален философ, винаги съм искал да напиша книга. Идеята за него възникна във връзка с преподавателската ми работа в университета. Всички са чували за Адам

го прочетат в цялост. За това си има доста причини и най-вече стилът, характерен за учените от 18 век. Изреченията са дълги, изказът е друг и доста трудно се възприема от съвременния човек. А Смит е бащата на съвременната политическа икономия и много от идеите му са абсолютно актуални и днес. Затова и реших да напиша за част от неговите идеи, придружени с кратки коментари от мен. Целта ми е информацията да бъде поднесена по по-достъпен начин за съвременниците, за широката аудитория, да не е само за студенти и икономисти, а и за хора със съвсем различни занимания.

– Как избрахте заглавието на книгата?

– Стана спонтанно и случайно. Замислих се: с кои хора бих искал да се срещна, ако бяха живи. Прехвърляйки имената, при всички варианти в топ 10 попадеше Адам Смит. Сигурен съм, че не всички негови тези биха се приели от всички читатели еднозначно. Например, той казва, че когато хората от една и съща професия се съберат, то резултатът от това е винаги заговор срещу обществото – т.е. срещу другите, извън професионалния кръг. А примери в подкрепа на това има много. По този начин се създават картелните споразумения, катурват се правителства и т.н. Също така пише, че когато търговията се прави без принуда, то тогава няма губещ... Както и, че по принцип хората обичат да надценяват своите услуги, имайки абсурдна вяра в щастливата си звезда. Книгата ми има и още едно

предимство – забележителните илюстрации на младия и талантлив художник Иван

Авторът ще представи поредната си книга и в родния Казанлък

Василев. Затова и я нарекох „книжка с картинки“... Всеки, който се интересува, би могъл да намери книгата във всички големи онлайн книжарници, както и в част от другите книгоразпространителски вериги.

– Какво става с историята на българските предприемачи, има ли изданието вече работно заглавие?

– Заглавие още няма, но пък първата част вече е готова. В нея съм включил известни личности от Възраждането, преди появата на Третата българска държава. Сред тях са Евлоги и Христо Георгиеви, братя Гешови, издателят Христо Данов, Добри Желяз-

ков Фабрикаджията и други. Сега работя по периода след Освобождението, където могат да намерят място

и старите казанлъшки родове, габровецът Пенчо Семов и редица други забележителни личности със значим принос за икономическото и обществено развитие на България. При съвместната ми работа с колегите от музея в Троян открити и Никола Цонковски, който има много интересна и трудна съдба. Той създава една от най-добрите фабрики за дамски обувки, която е съсипана след 9 септември 1944-та, и също може би ще бъде включен в книгата. В момента подготвяме публикация за него. Хубавото в изследователската работа е, че винаги откриваш нова

информация и факти.

– Надяваме се, че и тази книга ще има своята премиера в Казанлък...

– Задължително! Веднъж вече казах, че за мен родният ми град винаги е бил извор на вдъхновение. Повечето ми книги задължително съм представял и пред съгражданите ми. Удоволствие е за мен и чест, че имам такава възможност, а завръщането ми в Казанлък винаги е приятно преживяване и емоционална среща с близки и скъпи за мен хора. Книгите ми и тяхното представяне са още една силна връзка с родното ми място.

Димитър Бахчеванов

Тази, за предприемачите, изписва повече време. А за Адам Смит, който е забележителен

Смит (най-известната му книга е „Богатството на народите“), но малко хора успяват да

КАТЯ ПОПОВА

Съвършеният глас на българската опера

Катя Попова (1924 – 1966) е българска оперна певица, сопран, явление в оперния свят през XX век.

Завършва Българската държавна консерватория, специализира в Большой театър. За кратката си блестяща кариера пресъздава над 20 роли, участва в 600 представления, гастролира в повече от 20 страни в Европа, Азия, Америка.

Носителка е на награди от музикални фестивали, на званието „Народен артист“, на ордените „Кирил и Методий“ и „Червено знаме на труда“ и „Народна република България“. Удостоена е с Димитровска награда за ролите си на

Наташа в операта „Война и мир“ от Сергей Прокофиев и на Маргарита във „Фауст“ от Шарл Гуно. Тя е един от зам.-председателите на Съюза на музикалните дейци в България. Сред създателите е на фестивала „Софийски музикални седмици“ и на Международния музикален фестивал „Лауреатски дни“ в Плевен, който днес носи името ѝ и се провежда в Концертна зала „Катя Попова“. За Катя Попова са създадени филмите „Прекръсна песен“ и „Катя Попова“, издадена е книгата на Димитър Василев „Катя Попова – благословена от музиката“. Голямата певица загива на 42 години през 1966 г. при самолетна катастрофа край Братислава. Поетът Павел Матов ѝ посвещава стихотворението си „Ти съм ли си? Или те има?“. Композитори Тончо Русев създава по него песен, изпълнявана от Лили Иванова.

С операта – от дете. Катя Асенова Попова е родена на 21 януари 1924 г. в Плевен в семейството на Асен и Мария Попови – учители с музикални интереси. Има брат – Никола, и сестра – Диана Попова, също певица. Интересът на Катя към музиката е от детските ѝ години. Правела си сама костюми, рек-

всички качества да поеме големия лиричен сопранов репертоар. Ролите на Микаела от „Кармен“ на Бизе, Керубино от „Сватбата на Фигаро“ от Моцарт и Адина от „Любовен еликсир“ на Донизети я утвърждават като певица.

Ролята на спящата принцеса Йоланта от едноименната опера на

и я ангажира за ролята на Манон в „Манон Леско“ на Масне. Българката не е учила френски, но само за 20 дни научава партията си и поразява всички с произношението си. Вестник „Фигаро“ пише: „Това бе Манон, истинската Манон! Претворена от една чудесна българска певица, която ѝ даде втори живот!“ Внукът на Масне – музикалният критик Крушон, възкликва: „20 години не съм слушал такава Манон!“ Оттогава до своя край Попова радва парижани със своите изпълнения.

Гастролите. Божията дарба на певицата е високо оценена от критиката. Изтъкнати чуждестранни и наши музиколози я сочат като една от най-добрите белкантови изпълнителки. Италианската преса я нарича „Българската Тебалди“ / Рената Тебалди, сопрано, е една от звездите на Ла Скала/.

За едно десетилетие българката е бурно аплодирана на най-големите сцени в Австрия, Белгия, Великобритания, Русия, Испания, Румъния, Дания, Гърция, Сърбия, Италия, Чехословакия, Полша, Финландия, Унгария, Германия, Франция, Куба, Япония... Огромна популярност ѝ носят и многобройните изяви в камерни концерти и в собствени рецитали. Навсякъде е определяна като ненадминатото явление и съвършен модел на вокалното изкуство.

Репертоарът. Катя Попова била много красива и елегантна, истинско олицетворение на изящното. В живота била естествена, с благ

ци, един от организаторите ѝ казал да не се притеснява, защото те едва ли разбират нещо от пеене. Попова отговорила: „Само един войник да разбира малко от оперно пеене, аз ще пея за него“.

Любовта на пилота. За личния ѝ живот няма много сведения. Известно е, че тя отдава сърцето си на летеца инструктор Димитър Сотиров. Сгодяват се през пролетта на 1944 г., но не дочакват сватба – през септември с. г., по време на

Любовта на дипломата. През 2024 г. бившият културен аташе в Япония Тодор Дичев споделя в интервю, че през 60-те години посрещнал на летището в Токио четирима български певци, сред които и Катя Попова. „Слязоха от самолета, а аз се вторачих в Катя. Беше очарователна! Влюбване от пръв поглед, признавам“, разкрива Дичев. Той твърди, че тогава тя била омушена за лекар – специалист по уши, нос и гърло, но бракът им не вървял. Катя и Дичев се разделили влюбени, видели се отново в София след няколко месеца. Срещали се тайно, ходели по заведения, разхождали се, гостували в дома на сестра ѝ. Връзката им станала явна, когато Катя получила развод. Близките ѝ много го уважавали. Денят 24 ноември 1966 г. бил най-ужасният за него: „Катя се стигаша за леги, имаше спектакли в Бърно и Прага. Изпратих я до летището“. На сутринта разбрал за катастрофата и с брат ѝ Никола веднага заминали за Братислава.

Манон в „Манон Леско“

разузнавателен полет около Прищина, самолетът на Димитър е взривен във въздуха от немски снаряд. Според някои източници, Катя му остава вярна и не се омъжва.

Любовта на индицеца. През 1959 г. Говинда Рао, ерген от знатно индийско семейство, по-голям с 25 години, влюбен в певицата, ѝ пише 7 трогателни писма на английски език. Едно от тях се пази в музея в Плевен. Един ден той видял върху влажната земя лист от списание със снимка с надпис: „Катя Попова, оперна певица от България, дебютира с ролята на Манон в Париж“. По-красива жена Рао не бил виждал. Изсушил страницата, нарисувал точка между веждите на хубавицата и повече не откъсал очи от нея. Признал чувствата си в писмо, но, тъй като нямал адреса, на плика написал: „За Катя Попова, певица от първи ранг, България“. Досетлив пощенски служител изпратил писмото в Националната опера. В него индиецът пише: „Духът ми бе пленен. Някоя друга жена не е докосвала сърцето ми с такова всепобеждаващо въздействие“. Допускал, че между тях е имало привличане в предишен живот. Споделил, че негова непостижима мечта е да види на живо жената, която обича. Незнайно защо Катя, винаги много стриктна в кореспонденцията си, не отговорила на писмото. След смъртта ѝ баща ѝ го намерил в архивите ѝ и писал на

Дипломатът бил на поклонение в Софийската опера. После поручал на скулптора Куньо Желев барелеф на Катя, който бил монтиран на кооперацията, в която живеела.

Самолетната катастрофа. Последното представление на Катя Попова е в ролята на Мими в „Бохеми“ на Пучини в Софийската опера на 20 ноември 1966 г. На 24 ноември с. г. се случва необратимото. Самолет Ил-18 с 82-ма пътници на борда, сред които е и певицата, се разбива край Братислава. Оперната прима си отива от живота на 42 години, прекъсната е една шеметна певческа кариера. Не се знаят причините за трагедията, породили се слухове за недоказани до днес. Трифон Силянски, тогава пианист в Операта, известен и като добър астролог, бил предупредил Катя да не пътува, особено със самолета. Тя не му повярвала: „Суеверие и празни приказки!“.

Паметта. В Плевен отбелязват всички годишнини на своята знаменита съгражданка, тя много обичала родния си град. През 2024 г., по повод 100-годишнината от рождението ѝ, чрез проекта „Нечуван глас, невиджана картина – дигитализация и внедряване“, музеят дава възможност на посетителите да научат всичко за оперната прима чрез текст, звук и изображение. Представени са още албум-каталог и изложбата „Катя Попова – позната и непозната, обичана и всепризната“.

Музеят получил като дарение, вкл. от близките на певицата, над 5000 недвижими ценности: ролят ѝ, 2000 снимки, албуми с фотоси от гастролите, 15 сценнически рокли, ордените... Сред по-атрактивните експонати са детските ѝ коси, кремвата копринена рокличка, с която за пръв път пее в оперетката на плевенска сцена, бижута, аксесоари. В града е запазен и родният ѝ дом. Бронзова скулптура от Владимир Гивовски представя Катя Попова в ролята на Татяна от „Евгений Онегин“ на Чайковски.

Мария Рашкова

Марженка в „Продадена невеста“

Зорница в „Луд гидия“

визит и сцени на двора и пеела и танцувала пред децата от квартала. Първата ѝ „роля“ – на Пролетта, била на училищно тържество – с рокличка от зелена разгетателна хартия. От 7-годишна учи пиано при Мара Гайтанджиева. По-късно, като възпитаничка на Девическата гимназия, под ръководството на Вергиния и Светослав Четрикови, участва в музикални програми и оперетни спектакли.

Консерваторията. През 1947 г. завършва със златна значка Консерваторията в класа на проф. Мара Маринова-Цибулка. Особен принос за формирането на изпълнителското ѝ изкуство имат и Катя Спиридонова и Асен Димитров. Като студентка често участва в концертни програми в зала „Славейков“ и в Чешкия културен център.

Дебютът. На конкурс на Софийската опера през 1947 г., в който за едно място се състезават 70 кандидати, Катя Попова се откроява с гласовите си способности, печели и става част от Операта. Дебютът ѝ е на 3 ноември с. г. в ролята на Есмералда от „Продадена невеста“ на Бедриж Сметана. Художественият съвет решава, че дебютантката има

Чайковски е първият връх в кариерата ѝ. Вторият е през 1955 г. с трагичната роля на Маргарита от „Фауст“ на Гуно. Пее изключително изразително, с богата нюансирана фраза, с перфектна дикция. Попова изгражда сериозен творчески репертоар и до края на дните си е звезда на соличната сцена.

През 1953 г. печели златен медал на Световния младежки фестивал в Букурещ. На следващата година е отличена с първа награда на фестивала „Пражка пролет“, а през 1964 г. – с първа награда на Световния младежки фестивал в Будапеща.

В Большой театър. Катя Попова е сред щастливците, които специализират в Большой театър в Москва. Там две години работи с големи композитори и диригенти, които доизвадат таланта ѝ и ѝ поверяват централни роли в различни оперни спектакли. Специализацията ѝ завършва с голямо турне из Русия. След това започва триумфалният ѝ път към световните сцени.

В Париж. През 1957 г. за пръв път в „Опера комик“, където предизвиква фурор. Генералният директор на Парижките оперни театри Жорж Кириш я определя като рядък талант

характер и завладяваща усмивка, благородна и безгранично щедра – непрекъснато правела подаръци. Била послोвично трудолюбива – не спирала да обогатява репертоара си, правела записи на музикални носители в „Балкантон“ и „Етерна“.

Емблематични са ролите ѝ на Наташа от „Война и мир“ на Прокофиев, Маргарита от „Фауст“ на Гуно, Татяна от „Евгений Онегин“ на Чайковски и Йоланта от едноименната му опера, Марженка от „Продадена невеста“ на Сметана, Мими от „Бохеми“ и Лиу от „Турандот“ на Пучини...

Създава неповторими образи и от българския оперен репертоар – Милкана от „Майстори“ и Зорница от „Луд гидия“ на Парашкев Хаджиев, Кремена от „Ивайло“ на Марин Големини и др. Певицата изключително ценяла своята публика. Веднъж в Плевен трябвало да изнесе концерт пред 500 войни-

Говинда Рао. Разменили си няколко писма. Рао споделил, че иска да издигне паметник на Катя в Индия. Кореспонденцията прекъснала и няма сведения дали е осъществил намерението си.

Бронзова скулптура от Владимир Гивовски представя Катя Попова в ролята на Татяна от „Евгений Онегин“ на Чайковски.

Издателски съвет: Николай Ибушев, Владимир Чучумишев, Янко Запрянов, Добрин Драгнев, Петя Папазова, Иван Иванов. **Редакторски:** Юлия Младенова - гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Димитър Бахчеванов, Невена Атанасова, Искра Буюклиева, Венко Юнаков. **Със съдействието на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ АД.**

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“: Юлия Младенова: 0882 98 70 14, e-mail: julia_mladenova@abv.bg, главен редактор; Диана Рамналиева, e-mail: d.ramnalieva@gmail.com; Мария Рашкова: 0882 98 70 12, mvrashkova@abv.bg; Димитър Бахчеванов: 0882 21 01 00